

ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับ

ครุต้นแบบ

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ ำกระบวนการกลุ่ม

ครูปราณี ประสิทธิ์เตสัง ครุต้นแบบ ปี 2542

วิชา สังคมศึกษา

ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย

กองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครู (กรค.)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)
สำนักนายกรัฐมนตรื

...การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ
และคุณธรรมของบุคคล...

...ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของทั้งชีวิตและส่วนรวม คือ การศึกษาซึ่งเป็นรากฐาน
ส่งเสริม

ความเจริญมั่นคงเกือบทุกอย่างในบุคคลและประเทศชาติ...

...การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ
ให้เป็นทรัพยากรทางปัญญาที่มีค่าของชาติ...

พระบรมราโชวาท

ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

19 กุมภาพันธ์ 2519

คำนำ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ครูต้นแบบได้ทำการศึกษาวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนของตน รวมทั้งพัฒนาครูเครือข่าย เพื่อเผยแพร่รูปแบบการเรียนการสอนอย่างไม่หยุดนิ่ง เพื่อให้เพื่อนครูทั้งหลายสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ เอกสาร “ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” นี้ เป็นเอกสารที่ครูต้นแบบ ปี 2541 และปี 2542 ได้ส่งผลการปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนของตน ที่กลั่นกรองจากประสบการณ์จริงในการจัดการเรียนการสอนออกมาเป็นแนวทาง และวิธีการที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เห็นความสำคัญและมีความภูมิใจที่ได้เสนอผลงานการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนของครูต้นแบบ เพื่อนำไปใช้เป็นแบบอย่างแก่ครูในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเก่ง ดี และเรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อยังประโยชน์ให้เกิดแก่ผู้เรียนสำคัญที่สุด และนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษาของชาติสืบไป

(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

กว่าจะได้เป็นครูต้นแบบ	1
การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5
การสอนแบบ : กระบวนการกลุ่ม	5
รูปแบบ และขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนการสอน	15
ตัวอย่าง แผนการสอน	26
การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	32
ภารกิจครูต้นแบบ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน	35
จากครูต้นแบบขยายสู่เพื่อนครูเครือข่ายอย่างไม่หยุดยั้ง	45
แนะนำครูต้นแบบ ปี 2542	47
คณะผู้ดำเนินการ	48

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ ำกระบวนการกลุ่ม

ครูปราณี ประสิทธิ์เตสัง ครูต้นแบบ ปี 2542

วิชา สังคมศึกษา

ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย

371.102 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ส 691 ร ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบฯ การปฏิรูปการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ าระบวนการกลุ่ม

โดย ครูปราณี ประสริะเตสัง, กรุงเทพฯ : 2544.

58 หน้า

ISBN974-241-333-9

1. ปฏิรูปการเรียนรู้ 2. ปราณี ประสริะเตสัง 3. ชื่อเรื่อง

าร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบฯ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ าระบวนการกลุ่มฯ

โดย ครูปราณี ประสริะเตสัง

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 33/2545

พิมพ์ครั้งที่ 1 ธันวาคม 2544

จำนวน 3,000 เล่ม

จัดพิมพ์เผยแพร่ กองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครู (กรค.)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)

โทรศัพท์ 0-2668-7123 ต่อ 2325, 0-2243-7914

โทรสาร 0-2243-7914

เว็บไซต์ <http://www.onec.go.th>

สำนักพิมพ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์

296 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 40 ถนนจรัญสนิทวงศ์
แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

โทร. 0-2433-0026-7, 0-2433-8586

โทรสาร 0-2433-8587

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า
หากท่านไม่ใช่หนังสือเล่มนี้แล้ว
โปรดมอบให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

กว่าจะได้เป็น ครูต้นแบบ

ครูปราณี ประสีระเตสัง เป็นธิดาของคุณพ่อจันทร์ และคุณแม่พิกุล ดีพลงาม เกิดเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2500 อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีบุตร 2 คน ส่วนประวัติการศึกษา นั้น เริ่มเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนบ้านตากแดด “สุธรรมประชาสรรค์” ซึ่งเป็นโรงเรียนของหมู่บ้าน เรียนต่อระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-7 ที่โรงเรียนเจริญศึกษา ในอำเภอสุวรรณภูมิ หลังจากเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสตรีศึกษาร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นโรงเรียนสตรีประจำจังหวัด มีความศรัทธาต่อคุณครูสอนวิชาสังคมศึกษาท่านหนึ่งที่โรงเรียนสตรีศึกษาแห่งนี้ จึงเป็นแรงผลักดันให้ได้ศึกษาต่อที่วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิชาเอกภาษาอังกฤษ และวิชาโทศิลปศึกษา

ชีวิตการทำงาน เริ่มรับราชการครูที่โรงเรียนสุวรรณภูมิ เมื่อปี 2521 ปีต่อมาลาออกและสอบบรรจุใหม่และเริ่มรับราชการใหม่ที่โรงเรียนตลาดโพธิ์พิทยาคม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

ปี 2523 ช่วยปฏิบัติราชการโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม
จังหวัดบุรีรัมย์

ปี 2524 โรงเรียนตลาดโพธิ์พิทยาคม อำเภอลำปลายมาศ
จังหวัดบุรีรัมย์

ปี 2525 โรงเรียนลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ
จังหวัดบุรีรัมย์

ปี 2526 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย
จังหวัดบุรีรัมย์

ปี 2536 จนถึงปัจจุบัน โรงเรียนธาทองพิทยาคม อำเภอ-
ลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

จากการทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ รวมทั้งกำลังทรัพย์อย่าง-
เต็มที่ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงได้รับผลตอบแทน-
เป็นการประกาศเกียรติคุณในหลายด้าน ดังนี้

1. ได้รับโล่รางวัลอันดับสอง การประกวดสื่อธรรมชาติ
โครงการรุ่งอรุณ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ได้รับทุนมูลนิธิญี่ปุ่น เพื่อศึกษาดูงานประเทศญี่ปุ่น
ระหว่างวันที่ 8-22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543
3. ได้รับเข็มเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ "ครูสุดดี" ครูผู้
ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูดีเด่น ประจำปี 2543
4. ได้รับเกียรติบัตรพร้อมโล่รางวัล ผู้มีผลงานดีเด่น
ประจำปี 2543 จากหนังสือพิมพ์ข่าวสภาคกรุงเทพ
5. ได้รับเกียรติบัตร พร้อมโล่รางวัลผู้สร้างสรรค์คุณ

- ประโยชน์เพื่อสังคม สาขาครูตัวอย่าง ประจำปี 2543 จากหนังสือพิมพ์ข่าวผู้หน้า
6. ได้รับประกาศเกียรติคุณและเข็มเชิดชูเกียรติครูต้นแบบ ปี 2542
 7. รับเกียรติบัตร ครูดีศรีลำปลายมาศ ประจำปี 2542
 8. รับเกียรติบัตร ครูผู้มีผลงานดีเด่นด้านสื่อการเรียนการสอน ประจำปี 2541 จากสำนักงานคุรุสภา จังหวัดบุรีรัมย์
 9. รับเกียรติบัตร ครูผู้มีผลงานเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ ประจำปี 2541 โรงเรียนธารทองพิทยาคม
 10. รับเกียรติบัตร ครูผู้มีผลงานดีเด่นด้านสื่อการเรียนการสอน ประจำปี 2540 โรงเรียนธารทองพิทยาคม
 11. รับเกียรติบัตรครูผู้มีความรู้ความสามารถและความชำนาญการสอน วิชาสังคมศึกษา กรมสามัญศึกษา ปี 2540
 12. รับเกียรติบัตร ครูผู้ร่วมนิเทศวิชาสังคมศึกษาดีเด่น จังหวัดบุรีรัมย์ จากหน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ
 13. รับเกียรติบัตรครูผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ประจำปี 2540 จากโรงเรียนธารทองพิทยาคม
 14. รับเกียรติบัตรครูผู้พัฒนาเครื่องมือวัดผลได้มาตรฐาน

จากโรงเรียนธารทองพิทยาคม

15. รับเกียรติบัตรครูผู้ปฏิบัติราชการโดยไม่มีวันลาติดต่อกัน 3 ปี โรงเรียนธารทองพิทยาคม
16. รับเกียรติบัตรบุคคลดีเด่นหมวดวิชาสังคมศึกษา ประจำปี 2538
17. รับเกียรติบัตรครูครูสุภาพดีเด่น ประเภทครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา ประจำปี 2537
18. รับเกียรติบัตร ครูครูสุภาพดีเด่น ประเภทผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอน ประจำปี 2536
19. รับเกียรติบัตร และโล่รางวัล ครูผู้มีผลงานด้านจริยศึกษาดีเด่น ประจำปี 2535 กระทรวงศึกษาธิการ
20. รับเกียรติบัตรครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาดีเด่น ประจำปี 2534 จากสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

เริ่มงาน สานฝัน

เริ่มจากครูผู้สอนเมื่อก่อนนั้น
งานสร้างสรรค์มุ่งมั่นสู่ฝันฟ้า
สาน...ความคิดสร้างเด็กไทยให้พัฒนา
ฝันสูงค่าของฉันนั้นเป็นจริง

การจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ : กระบวนการกลุ่ม

จัดทำแผนการสอนรายวิชา
จัดหา และพัฒนาสื่อเป็นประจำ
นำกิจกรรมหลากหลาย
ใช้เพลง เกม เป็นสื่อ
ถือผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดทำแผนการสอนรายวิชา

ในการจัดทำแผนการสอนรายวิชา ต้องศึกษาหลักสูตร คำอธิบายรายวิชาเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำแผนการสอนหลัก เขียนแผนการสอนรายคาบ โดยการกำหนดวิธีสอน-ให้มีลักษณะเป็นการพัฒนาความสามารถในการสังเคราะห์ให้-

เกิดการบูรณาการความรู้ เพื่อสร้างสิ่งใหม่ๆ หรือแก้ปัญหาใหม่-
ได้ กำหนดสื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล โดย-
เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการวาง-
แผน และการวัดผลประเมินผล

จัดหา และพัฒนาสื่อเป็นประจำอยู่เสมอ

จัดทำสื่อสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนกระตุ้น
ให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ และมีส่วนร่วมในการจัดทำ
การบำรุงรักษา รวมทั้งการจัดเก็บสื่ออย่างเป็นระบบ และ
เหมาะสม

นำกิจกรรมหลากหลาย

กิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย
รูปแบบ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน-
และกัน อาศัยกระบวนการกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ การแสดง-
ละคร การศึกษาค้นคว้าเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน ฝึกให้ผู้เรียน-
สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สรุปความรู้ สามารถถ่ายทอดความ-
รู้โดยการพูด การเขียน และเนื่องจากในห้องเรียนหนึ่งๆ จะมีทั้ง-
เด็กอ่อน ปานกลาง เก่ง การจัดกลุ่มจะมีลักษณะแบบอิสระ ใช้-
กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน และช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการ-
สอน ครูมีบทบาทเป็นที่ปรึกษา และแนะนำแหล่งความรู้แก่
ผู้เรียน

ใช้เพลง เกม เป็นสื่อ

การใช้เพลงและเกม สามารถใช้ได้กับทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมตั้งแต่ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุปบทเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนุกสนาน ได้แสดงออกทำให้มีบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้

จากการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว ผู้เรียนมีความสนุกสนาน มีความสุขในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม เป็นการถักทอความคิดเพื่อพิชิตปัญญา ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีความรับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน รู้จักการฝึกประเมินปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่นตลอดจนเฝ้าหาความรู้อย่างต่อเนื่องและเหนืออื่นใด คือ การสะท้อนความคิด ภาพฉายแห่งการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ฉายออกมาเป็นคำพูด และทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ควบคู่ความสนุกสนาน

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

บทบาทใหม่ของครู คือ การสอนวิธีหาความรู้ในโลกแห่งความรู้อันมหาศาลนี้ นอกเหนือไปจากการสอนนิวิชาเป็นหลัก ดังนั้นนอกจากครูจะต้องเป็นผู้รอบรู้ในเนื้อหาวิชาแล้ว ครูยังต้องแตกฉานในทักษะและวิธีหาความรู้สมัยใหม่ เป็นผู้มีหูตากว้างขวาง นักจิตวิทยาชั้นดีที่สามารถกระตุ้นความใฝ่เรียนรู้ให้ผู้เรียน และสร้างคุณธรรมสำนึก

2. จัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียน โดยต้องสอดคล้องกับ-หลักสูตรแกนกลางโดยวิธีการดังนี้

2.1 จัดระบบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เรียนด้านความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน โดยจัดบันทึกพฤติกรรมกำรสัมภาษณ์ การสอบถาม เป็นต้น

2.2 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง

2.3 จัดทำเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน

3. จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่นๆที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.1 จัดแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เช่น มุมหนังสือ ป้ายนิเทศ ห้องสมุด เป็นต้น

3.2 จัดเครือข่ายการเรียนรู้ กิจกรรมเพื่อนสอนเพื่อน

4. ให้บุคลากร องค์กร และสถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วม-ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 จัดทำทะเบียนราษฎรชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งวิทยากร และสถานประกอบการ

4.2 ประสานความร่วมมือและสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับแหล่งความรู้ต่างๆ

4.3 นำราษฎรชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่ง

วิทยาการ และสถานประกอบการช่วยจัดกิจกรรม
การเรียนรู้การสอน

5. มีการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน แก้ไขปัญหาอย่างมีระบบวิธีการ และนำผลมาพัฒนาการเรียนการสอน

6. ประเมินผลตามสภาพจริง โดยเน้นการประเมินควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน และประเมินจากการปฏิบัติงานจริง ประเมินผลการเรียนการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอน เช่น ประเมินจากการปฏิบัติจริง ใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

6.1 วิเคราะห์และจัดทำผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

6.2 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และผู้ปกครอง

7. ประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนการสอน โดยการ

7.1 สร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียน และครูเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลาย

7.2 จัดแสดงผลงาน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

7.3 เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรูปแบบการเรียนการสอน

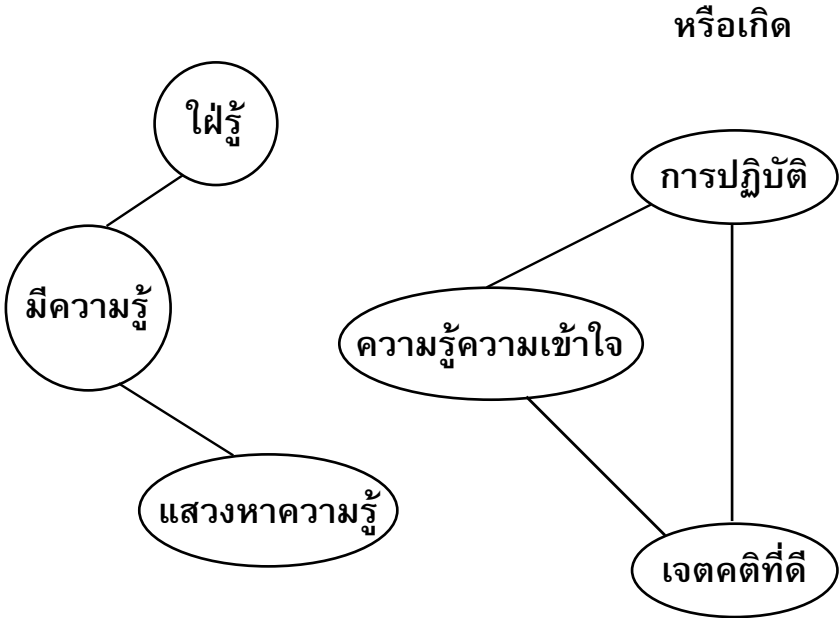
ในการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบผู้เรียน- เป็นสำคัญนั้น ปัญหาที่เกิดกับครู ได้แก่

1. ไม่มีเจตคติและความคิดรวบยอดในกระบวนการเรียนรู้แบบนี้
2. ไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร
3. กระบวนการวัดและประเมินผล เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ผู้บริหารไม่สนับสนุน

ดังนั้น เมื่อหลายฝ่ายเสนอ และชี้ให้เห็นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจึงขอเสนอแนวคิด- ในการแก้ปัญหาต่างๆ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจให้ตรง

โดยเริ่มจากปรับความคิดรวบยอด ทางการศึกษาถึง- ธรรมชาติของมนุษย์ ว่ามีความหลากหลายและมีความมุงองกามอย่างไม่สิ้นสุด ความรู้ก็มีมากมายและเพิ่มขึ้นอย่างไม่สิ้นสุด แต่เวลาคงเดิม ถ้าครummัวแต่ถ่ายทอดความรู้ จะไม่มีเวลาพัฒนา- บุคลิกภาพด้านอื่นๆ ครูจึงควรถ่ายทอดความรู้พื้นฐาน เช่น การอ่านออก เขียนได้ คำนวณได้ ทักษะความคิดต่างๆ และ- ดำเนินการให้เป็นวัฏจักร คือ

2. ปรับกระบวนการเรียนรู้

ครู ต้องพิจารณาว่า เนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนเรียนรู้ นั้น เป็นประเภทใด เช่น ประเภททักษะก็เน้นปฏิบัติ สังคมศึกษา ก็เน้นที่ใช้เหตุผล เป็นต้น การเรียนรู้เหล่านี้จะไม่แยกออกจากวิถีชีวิตของผู้เรียน และครูจะเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน ให้เป็นภาพรวมของชีวิตและสังคม ครูต้องเตรียมออกแบบการสอนว่าจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างไร และจะให้เขารายงานให้ครูทราบด้วยวิธีไหนในช่วงเริ่มต้น ครูและผู้เรียนจะต้องทำอะไรบ้าง ครูต้องเตรียมสื่อ และแบบบันทึกความรู้สำหรับครูและผู้เรียนอย่างไร ซึ่งครูต้องเตรียมล่วงหน้า เมื่อวางแผนเสร็จครูก็ต้องเขียนแผนการสอน

3. ปรับกระบวนการประเมิน

เมื่อกระบวนการเรียนรู้เปลี่ยนไป การประเมินผลก็ต้องทำให้สอดคล้องกัน เช่น การประเมินตามสภาพเป็นจริงของผู้เรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน การสะท้อนความคิดเห็น การสังเกตพฤติกรรม การทดสอบข้อคิดก็คือ ต้องทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ก่อให้เกิดวัฏจักรของการประเมินผลที่เป็นกระบวนการ

4. หาทางให้ผู้บริหารสนับสนุน

ถ้าผู้บริหารในสถานศึกษา สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ที่ครูใช้ก็จะได้รับการยอมรับอย่างง่ายดาย ดังนั้นครูที่คิดจะริเริ่มสิ่งใหม่ๆ จึงควรค้นหายุทธศาสตร์ การจัดการผู้บริหารด้วยจากประสบการณ์ของครู พบว่า การจูงใจผู้บริหารนั้น ต้องดูว่าเป็นผู้บริหารประเภทใด เช่น

- เป็นผู้บริหารแบบนักการศึกษา จะง่ายแก่การได้รับความเห็นชอบในการเสนอโครงการ หรือแนวคิดต่างๆ
- ผู้บริหารมุ่งผลผลิต ครูจะต้องดำเนินการ จนผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมีคุณภาพเป็นที่ประจักษ์
- ผู้บริหารบางคน ต้องการสั่งการจากหน่วยเหนือ จึงจะยอมรับ ครูก็ต้องดำเนินโครงการเสนอหน่วยเหนือขึ้นไป โดยผ่านตามลำดับขั้น
- ผู้บริหารบางคน ต้องการให้มีชื่อเสียงก่อนจึงจะยอมรับ จึงจำเป็นที่ครูจะต้องนำผลงานทางวิชาการ เพาะปม

แนวคิด ทดลองในห้องเรียนของตน ขยายผลสู่เพื่อน
ครู เมื่อผลงานปรากฏ ก็จะเป็นที่ยอมรับ
ดังนั้น ครูจะต้องตั้งใจตั้งแต่ต้นว่าจะมีอุปสรรคแน่ แต่เมื่อ-
สามารถทำให้เป็นวัฏจักรได้แล้ว ก็จะเป็นการง่ายต่อการดำเนิน-
งานต่อไป

5. ยุทธศาสตร์ของการเริ่มต้น

สิ่งสำคัญของการดำเนินงานหรือการสอน ก็คือ การเริ่ม-
ต้นที่ถูกต้อง ก็จะนำไปสู่ผลสำเร็จได้เร็วขึ้น ครูจึงควรศึกษาถึง-
กระบวนการที่จะใช้ให้ลึกซึ้ง เตรียมสื่อ ขั้นตอน สภาพแวดล้อม
และนักเรียนให้พร้อมสรุปจากแนวคิดที่ได้เสนอมา การที่ครูจะ-
สอนเป็นนั้น ครูจะต้องรู้ลักษณะวิชา รู้จักระบวนการและมุ่ง-
ให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง อยู่ในสังคม-
ได้อย่างเป็นสุข กล่าวคือมีลักษณะอันพึงประสงค์ คือ เป็นคนดี
คนเก่ง และมีความสุข ครูจะต้องศึกษาเรื่องที่จะสอน เตรียมสื่อ
และทดลองทำดู ปรับปรุงไปเรื่อยๆ ในที่สุดก็จะชำนาญการ เชี่ยว-
ชาญในเรื่องดังกล่าวได้ ครูหวังว่าถ้าคุณครูศึกษาและลองทำดู
คุณครูจะมีความเป็นเลิศในวันข้างหน้าอย่างแน่นอน

รูปแบบ และขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนการสอน

จากแนวคิดที่ว่า การที่บุคคลได้ร่วมทำกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ด้วยกัน ย่อมก่อให้เกิดความร่วมมือและเข้าใจซึ่งกันและกัน อันก่อให้เกิดผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ครูจึงได้นำรูปแบบการสอนที่เน้นเรื่อง ากกระบวนการกลุ่มมา มาใช้ 2 รูปแบบคือ

1. การจัดการเรียนการสอน แบบชุดองค์ศึกษา

รูปแบบการสอนนี้ที่ใช้หลักการตามทฤษฎีของ Ben M. Haris ได้กล่าวไว้ 4 หลักการ หรือที่เรียกว่า KUSA อันประกอบด้วย

1. ถ่ายทอดความรู้ (Knowledge)
2. พัฒนาความเข้าใจ (Improve Understanding)
3. ให้ทักษะ (Skill Development)
4. เปลี่ยนแปลงเจตคติ (Changing Value Attitude)

ซึ่งจุดสำคัญสำหรับผู้เรียนมากที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงเจตคติ ถ้าผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เขาย่อมแสวงหาความรู้ในสิ่งนั้นไม่หยุดนิ่ง แม้ครูจะไม่สอนก็ตาม นั่นคือ

- ครูจะสอนให้ผู้เรียนเกิด **ฉันทะ** ความรักใคร่พอใจในสิ่งที่เรียน

- ผู้เรียนก็จะเกิด **วิริยะ** ความเพียรพยายามที่จะเสาะแสวงหาความรู้
- เกิด **จิตตะ** ความเอาใจใส่ไม่ทอดทิ้งการเรียน
- เกิด **วิมังสา** การตรวจสอบตนเองเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

ดังนั้น รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ เพื่อการสร้างกระบวนการเรียนรู้ จึงเป็นวิธีการเรียนการสอนวิธีหนึ่งที่ครูนำมาเปลี่ยนแปลงเจตคติผู้เรียน ให้มีความรักใคร่พอใจในสิ่งที่เรียน มีความเพียรพยายามและเอาใจใส่ไม่ทอดทิ้งการเรียน ตลอดจนสามารถประเมินผลการเรียนรู้และนำไปสู่การปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองได้

หลักการเรียนการสอน

การสอนแบบบูรณาการ ใช้หลักการสอนตั้งอยู่บนทฤษฎี 3 ข คือ

ขอบ : ครูต้องทำให้ผู้เรียนชอบวิชาที่เรียนก่อนโดยใช้รูปแบบ Play Way : Playing is Learning

เชื่อ : จากนั้นผู้เรียนจะเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำของครู

ช่วย : สุดท้ายผู้เรียนก็จะช่วยให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โดยจัดรูปแบบการสอนในระบบ

รวม : ตอนต้นชั่วโมงประมาณ 5 นาที เพื่อฟังคำแนะนำเบื้องต้นเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะทำ

แยก : แยกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อปฏิบัติตามใบงานหรือกิจกรรมที่กำหนด ประมาณ 20 นาที

รวม : ในตอนท้าย รวม เพื่อให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานให้ทุกคน ทราบประมาณ 20 นาที

สุดท้าย ครูสรุปเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และการจัดกิจกรรมดังกล่าวไม่เน้นที่ห้องเรียน

การจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมได้ดำเนินการดังนี้

1. แจงจุดประสงค์และแนะนำการเรียนรู้
2. แบ่งกลุ่ม รับเอกสาร ทำความเข้าใจในข้อตกลงและเอกสาร
3. เริ่มออกชุดungskศึกษา โดยเริ่มออกเดินทางเป็นทีม
4. แต่ละทีมศึกษาความรู้ตามแผนที่ และปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด
5. เมื่อถึงจุดสุดท้าย ต้องแสดงสัญลักษณ์ และคำขวัญของทีมลงในใบกำกับเวลา
6. แต่ละทีม ห้ามุมสงบสบายปรึกษากับภายในกลุ่ม เพื่อสรุปผลงาน

7. รวมกลุ่มใหญ่ ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน
8. ประเมินผล และมอบรางวัลแก่ทีมที่ชนะ
9. ครูซักถามความรู้สึก และสรุปความรู้ แนะนำวิธีการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การวัดผลประเมินผล

สรุปผลการประเมินจากรายการต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตามกติกา
2. การใช้เวลากำหนด
3. ผลการบันทึกคำตอบ
4. การเสนอผลงาน
5. การแสดงคุณลักษณะที่ดีของสมาชิกในกลุ่ม

ผู้ประเมิน ประกอบด้วย ตัวนักเรียนเอง เพื่อน และครู นอกจากนี้ยังมีการประเมินจากแบบทดสอบ เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ

สื่อการเรียนการสอน

ประกอบด้วย สื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย
 - 1) เอกสารแนะนำการจัดกิจกรรม
 - 2) ใบประเมินผลงาน
 - 3) แบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า

- 4) แผนที่กำลังดำเนินการเดินทาง
- 5) ใบสรุปผลงาน
2. ธงประจำทีม
3. ป้ายชื่อทีม
4. ป้ายแสดงจุดลงเวลา
5. ใบความรู้ ใบงาน บัตรคำตอบ

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ แคมป์ CATS Model

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2540 ในหมวด

4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้จึงเป็นบทบาทของผู้เรียนที่จะต้องฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ และการประยุกต์ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาท มาทำหน้าที่จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนจากประสบการณ์จริง ได้ลงมือปฏิบัติ คิดเป็นทำเป็น และรักการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ แคมป์ (CATS Models) เป็นวิธีการหนึ่ง ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผู้มีความรู้ลักษณะอันพึงประสงค์ได้ รูปแบบเป็นวิธีการจัดการเรียน

การสอนที่เกิดจาก การผสมผสานแนวคิด และหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ

1. การจัดการเรียนการสอนซีปปา (CIPPA Model) ของทิสนา แชมมณี (2541) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบสำคัญ

- 1) การสร้างองค์ความรู้ (Construct)
- 2) การปฏิสัมพันธ์ร่วม (Interaction)
- 3) การมีส่วนร่วม (Participation)
- 4) การเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)
- 5) การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application)

2. การจัดการสอนแบบสตอรีไลน์ (Storyline Approach) ของ Steve Bell (1967) เป็นวิธีสอนที่มีการสร้างเรื่องขององค์ประกอบ ได้แก่ ฉาก ตัวละคร วิถีชีวิต และปัญหา ให้ดำเนินไปตามเส้นทางเดินเรื่อง โดยใช้คำถามนำเป็นสำคัญ การสอนมีลักษณะการบูรณาการเนื้อหา และกระบวนการต่างๆ จัดให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ แสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และร่วมมือกันทำงานจนเกิดการเรียนรู้

3. ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด เพื่อใช้สอนทักษะการคิด ลักษณะการคิดและกระบวนการคิด (สกศ. ,2540)

องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบแคทส์ มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

- 1) การสร้าง (Constructing) ความรู้ด้วยตนเอง
- 2) การประยุกต์ใช้ (Applying) ความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

3) กระบวนการคิด (Thinking Process)

4) การใช้เรื่อง (Story - Based) เพื่อการเรียนรู้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบแคทส์ ประกอบด้วย-
ขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การจัดหลักสูตรรายวิชา

การนำคำอธิบายรายวิชามาสู่การวิเคราะห์หลักสูตร
แจ้งกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จากนั้นทำการกำหนดองค์-
ประกอบของเรื่อง ได้แก่ จาก ตัวละคร วิถีชีวิต และปัญหา

2 การเตรียมการ

การกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการสร้างเรื่อง
(Storyline) ได้แก่

2.1 การจัดเส้นทางการเดินเรื่อง เป็นการวางโครงเรื่อง-
ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชาให้มีความต่อเนื่อง

2.2 การตั้งคำถามสำคัญ เป็นการใช้คำถามเพื่อกระตุ้น-
ความคิดอันจะนำไปสู่การทำกิจกรรมการเรียนรู้ คำถามที่ใช้ควร-
มีหลายระดับและหลายลักษณะ

2.3 การเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการวางแผนใช้-
กิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ลักษณะของกิจกรรมควรเปิดโอกาส-
ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน เพื่อน สื่อ
และสิ่งแวดล้อม มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายในการทำกิจกรรมแบบ-

ต่างๆ ได้เรียนรู้กระบวนการที่เป็นทักษะที่จำเป็นของชีวิต และได้
นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา หรือสถานการณ์อื่น

2.4 การเลือกสื่อการเรียนการสอน เป็นการเลือกสื่อ-
ที่ใช้ประกอบการสอนและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนผลิต-
เป็นผลงาน ควรเลือกสื่อที่ผู้เรียนมีโอกาสร่วมผลิต และร่วมใช้
อย่างคุ้มค่า

2.5 การกำหนดผลงาน เป็นการพิจารณาเพื่อกำหนด-
งานที่ต้องการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ผู้สอนควรกำหนดแบบตรวจ-
ผลงานแต่ละชิ้นไว้ด้วย

3. การเรียนการสอน

การดำเนินการสอนในชั้นเรียนตามขั้นตอน แบ่งเป็น
3 ชั้น ได้แก่

3.1 กิจกรรมก่อนการเรียนการสอน เป็นการเตรียม-
ความพร้อมให้ผู้เรียน โดยผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และข้อ-
ตกลงที่จำเป็น เช่น กติกาในการทำงานกลุ่ม

3.2 กิจกรรมระหว่างการเรียนการสอน ผู้สอนจะทำ-
หน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกโดยการแนะนำกิจกรรม แจกเอก-
สารสังเกต อธิบายเพิ่มเติม สรุบบทเรียน กับผู้เรียนและบันทึกการ-
ทำงานของผู้เรียน

3.3 กิจกรรมหลังการเรียนการสอน ผู้สอนประเมินผล-
การเรียนการสอนจากการตรวจผลงานของผู้เรียน และสรุปผลจาก-
การสังเกตการทำงาน แล้วบันทึกผลการเรียนเป็นรายกลุ่มและราย-

บุคคล ผู้สอนควรนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแผนการสอน-
ในครั้งต่อไป

4. การประเมินผล

ขั้นตรวจสอบผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ
ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยผู้สอนควรกำหนด-
และสร้างเครื่องมือสำหรับใช้วัดผลให้เหมาะสมของข้อมูลที่ต้องการ-
และ กำหนดเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน

3. หมวกคิดทั้งหก : อีกเทคนิคหนึ่งในการสอนสังคม- ศึกษา

มีการวิจัยหลาย ๆ เรื่องทั้งของไทยและต่างประเทศ ยืนยัน-
ว่านักเรียนส่วนใหญ่ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา มีความคิดเห็นพ้อง-
ต้องกัน ที่วิชานี้เป็นวิชาที่น่าเบื่อ เพราะมีข้อเท็จจริง วัน เดือน ปี
ชื่อต่าง ๆ ที่ต้องจดจำมากมาย และผู้เรียนนำข้อมูลเหล่านี้ ไปใช้-
ประโยชน์ได้น้อยและไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน

ในการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาจริง ๆ แล้วมีเทคนิค-
วิธีการมากมายที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้วิชานี้ มีชีวิตชีวาและ
น่าตื่นเต้น โดยปราศจากการทรมานให้แต่เนื้อหา ถึงแม้ว่าโดย-
ธรรมชาติวิชาจะมีเนื้อหาที่กว้าง แต่จะเห็นได้เกือบทุกหน้าใน-
หนังสือเรียนจะครอบคลุมถึงปัญหาของมนุษย์และปฏิกิริยาต่อ-
ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน-
มาจัดกิจกรรมในห้องเรียน โดยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ปัญหา เขียน-

บันทึกส่วนสำคัญของปัญหาและหาข้อสรุปต่าง ๆ และร่วมกันหาแนวปฏิบัติที่เป็นไปได้

หมวกคิดทั้งหก เป็นเทคนิคที่ Edward De Bono เขียนไว้ในงานเขียนที่ชื่อว่า *"Six Thinking Hats"* ซึ่งเป็นหนังสือเกี่ยวกับการจัดการและการบริการธุรกิจ ต่อมานักการศึกษาคิดจัดแปลงมาใช้ในวิชาสังคมศึกษาโดยมีขั้นตอนง่าย ๆ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มเท่า ๆ กัน แต่ละกลุ่มจะเป็นตัวแทนของหมวกแต่ละสี (ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากสี แดง เขียว เหลือง ชมพู และส้ม) ซึ่งทำหน้าที่แตกต่างกันไป ส่วนครูจะเป็นหมวกใบที่หกคือสีน้ำเงิน

จุดเด่นของเทคนิคนี้ อยู่ที่ตรงที่ผู้เรียนได้รู้จักใช้ความคิดวิเคราะห์ของตนเอง และเป็นกรขยายการวิเคราะห์อย่างร่วมมือกันจากนักเรียนคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนทำงานร่วมกันอย่างสนุกสนานและทำให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล โดยไม่ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนต้องทำงานหนักแต่ลำพัง ผู้สอนใช้เนื้อหาอื่น ๆ มาบูรณาการได้

ตัวอย่าง ดังนี้

หมวกสีน้ำเงิน เป็นผู้ดำเนินการ โดยจะเป็นผู้บอกกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น เป็นผู้จับเวลา เป็นผู้ใช้คำถาม กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด เสนอความคิดและร่วมอภิปราย

หมวกสีแดง กลุ่มที่นำเสนอข้อเท็จจริงที่ปรากฏ และเกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ

หมวกสีเขียว กลุ่มนี้ จะเก็บรวบรวมความรู้สึก และอารมณ์ของทั้งผู้เขียนและผู้อ่านที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

หมวกสีชมพู ทุกคนในกลุ่มต้องวิเคราะห์สถานการณ์และผลลัพธ์ ในทางลบที่เกิดจากปัญหานั้น

หมวกสีเหลือง กลุ่มนี้ จะทำในสิ่งที่ตรงกับหมวกสีชมพู นั่นคือ วิเคราะห์สถานการณ์และผลลัพธ์ทางบวก

หมวกสีส้ม ผู้เรียนกลุ่มนี้ ต้องคิดอย่างสร้างสรรค์ โดยมองปัญหาและผลที่เกิดจากปัญหานั้นในอนาคต

ตัวอย่าง แผนการสอน

เรื่อง วิฤตการณ์พลังงาน (มลพิษทางอากาศ)

เวลา 1 คาบ

จุดประสงค์นำทาง

1. วิเคราะห์สาเหตุและปัญหาของมลพิษทางอากาศจากบทความได้
2. วิเคราะห์ผลกระทบจากปัญหาของมลพิษทางอากาศจากบทความได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

- 1.1. นักเรียนดูภาพ เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ เช่น ภาพควันพิษที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม การจราจรติดขัด การก่อสร้างอาคาร และแสดงความคิดเห็น ตอบคำถาม
 - 1.1.1. นักเรียนเห็นอะไรบ้าง จากภาพนี้
 - 1.1.2. ภาพนี้เกี่ยวข้องกับอะไร
 - 1.1.3. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร ต่อภาพนี้
 - 1.1.4. สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 1.1.5. สิ่งเหล่านี้เกี่ยวกับตัวนักเรียน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต อย่างไร

จากคำตอบของนักเรียน ครูต้องโยงเข้าสู่หัวข้อที่จะให้ศึกษา คือ มลพิษทางอากาศ

2 ชั้นกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 หลังจากที่ทราบหัวข้อที่จะศึกษาแล้ว ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะใส่หมวกสีต่างกัน (ครูและผู้เรียนเตรียมไว้ก่อนแล้ว) แต่ละสีจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่ไม่เหมือนกัน ส่วนครูจะใส่หมวกสีน้ำเงิน โดยครูจะรับหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมและควบคุมสถานการณ์

2.2 แต่ละกลุ่มรับแจกบทสนทนาเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมกรุงเทพฯ ๒000 แต่ละคนอ่านโดยใช้เวลา 5-10 นาที

2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่ม รวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ที่ได้รับจากบทสนทนาตามลำดับ ดังนี้

2.3.1 นำเสนอเฉพาะข้อเท็จจริงของปัญหามลพิษทางอากาศ จากบทสนทนาบรรยายความรู้สึกและอารมณ์ของผู้เขียน และของตัวนักเรียนเอง ต่อปัญหามลพิษทางอากาศ

2.3.2 นำเสนอเฉพาะผลลัพธ์เชิงบวก ที่เกี่ยวข้องกับปัญหามลพิษทางอากาศ

2.3.3 นำเสนอเฉพาะผลลัพธ์เชิงลบของปัญหามลพิษทางอากาศ

2.3.4 นำเสนอเฉพาะปัญหา และตั้งสมมติฐาน-

หรือผลลัพธ์ในอนาคต ที่เป็นไปได้ของปัญหามลพิษทางอากาศ

2.4 ตัวแทนของแต่ละกลุ่ม นำเสนอในส่วนที่รับผิดชอบ โดยตรงเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย

2.5 นักเรียนร่วมกัน สรุปภาพรวมของสภาพปัญหา โดยคิดโยงเป็นหลักการไปถึงปัญหามลพิษทางอากาศในท้องถิ่น จังหวัด ประเทศ และระดับโลก ครูกระตุ้นให้นักเรียนแต่ละคน ได้นำเสนอปัญหาและแสดงความคิดเห็นกัน อย่างเสรีและหลากหลาย โดยนักเรียน 1-2 คน เป็นผู้บันทึกข้อสรุปของที่ประชุม

2.6 นักเรียนผู้จัดบันทึก อ่านข้อสรุปให้ทุกคนฟัง จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันเสนอแนวปฏิบัติเป็นไปได้ในการร่วมกัน-ป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ครูช่วยเพิ่มเติมในส่วน-ที่ไม่ชัดเจน และเขียนเสนอแนะจากนักเรียนบนกระดาน และ-นักเรียนจัดบันทึก

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเรียนครั้งนี้

3.2 นักเรียนแต่ละคนเขียนคำขวัญเกี่ยวกับการป้องกัน แก้ไข ปัญหาสิ่งแวดล้อมคนละ 2 คำขวัญ โดยส่งในชั่วโมงต่อไป

3.3 นักเรียนเขียนเรียงความ ยาว 1 - 2 หน้ากระดาษ-เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขมลพิษทางอากาศในท้องถิ่น โดยให้แต่ละคนตั้งชื่อเรื่องเอง (ครู อาจแนะนำนักเรียนควรตั้งชื่อ-

เรื่องให้หน้าสนใจ) และให้ส่งในคาบต่อไป

สื่อการเรียนการสอน มีดังนี้

1. รูปภาพเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ จำนวน 3 ภาพ
 - 1.1 รูปภาพมลพิษทางอากาศ จากโรงงานอุตสาหกรรม
 - 1.2 รูปภาพมลพิษทางอากาศ จากการจราจรติดขัด
 - 1.3 รูปภาพมลพิษทางอากาศ จากการก่อสร้างอาคาร
2. สุนทรพจน์

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการอภิปรายและการซักถาม
2. การทำงานกลุ่มร่วมกัน
3. การแสดงความคิดเห็น โดยผ่านการเขียนเรียงความ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จากคำขวัญ

การสอนโดยเพื่อนสอนเพื่อน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรใช้เทคนิคการสอนหลายๆ วิธี โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมทำกิจกรรมให้มาก สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถประยุกต์สาระเนื้อหาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การฝึกให้นักเรียนได้ทำงาน ได้ร่วมกิจกรรมในการเรียน จะเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิด มีความรับผิดชอบ และรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น การจัดกิจกรรมการเรียน-

การสอน ครูควรส่งเสริมให้มีชั้นในรูปของกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่คนเรายู่ร่วมกันเป็นกลุ่มสังคม

การฝึกให้นักเรียนรู้จักทำงานเป็นกลุ่ม ครูควรฝึกตั้งแต่เริ่มแรกเข้าโรงเรียน เพราะเป็นเรื่องจำเป็นที่ครูต้องกระทำและผูกครองควรส่งเสริม

เพื่อเป็นการเริ่มต้น ทำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่มที่ถูกต้อง ครูน่าจะเริ่มให้นักเรียนได้เรียนจากกลุ่มเล็กๆ ก่อน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในกลุ่มเล็กได้ โดยใช้นักเรียนที่เรียนเก่งทำหน้าที่ช่วยนักเรียนที่อ่อนกว่า ซึ่งเรียกว่า **"เพื่อนช่วยสอน"** เพราะการเรียนของนักเรียนที่เรียนอ่อนกว่าจะเข้าใจคำอธิบายจากนักเรียนที่เรียนเก่งได้ดีกว่าครู เนื่องจากนักเรียนอยู่ในวัยเดียวกัน ใช้ภาษาของนักเรียนเองสื่อสารสื่อความหมายได้ดีกว่า

ในการจัดกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน อาจจัดได้เป็นละ 4 คน กลุ่มละ 3 คนหรือกลุ่มละ 2 คนก็ได้ ซึ่งในแต่ละกลุ่มสามารถจัดรูปแบบการนั่งเรียน ได้ดังนี้

ครูธานี ประสิทธิ์เตสัง

ครูต้นแบบปี

2 5 4 2

ในแต่ละกลุ่ม ครูมอบหมายให้นักเรียนที่เรียนเก่ง เป็นหัวหน้ากลุ่ม มีหน้าที่ช่วยครูในการจัดกิจกรรมในกลุ่มของตนเอง และช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนในกลุ่มของตนเอง

การจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

บรรยากาศแวดล้อม จำเป็นจะต้องจัดสภาพแวดล้อม ที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งดำเนินการได้ดังนี้

1. จัดห้องสมุดหมวดวิชา โดยจัดหาหนังสือเรียน คู่มือเตรียมสอบ วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ไว้อย่างเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน
2. จัดศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยจัดทำและจัดหาสื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี เช่น โทรทัศน์ วีดิทัศน์ เครื่องฉายภาพเลือน เครื่องฉายข้ามศีรษะ และเทปคลาสเซท
3. การจัดมุมหนังสือในห้องเรียน
4. การจัดป้ายนิเทศ
5. การจัดจุลนิทรรศ
6. การจัดนิทรรศการ
7. การใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน
8. การใช้สถานประกอบการ
9. การประสานกับภูมิปัญญาชาวบ้าน

10. การจัดรายการเสียงตามสาย

11. จัดการประกวด แข่งขัน ทักษะความสามารถนักเรียน

การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร และชุมชนโดยครู ผู้เรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำและจัดหาสิ่งต่างๆ เหล่านี้ด้วย

ภารกิจของครูต้นแบบ

เพื่อการปฏิรูป

การเรียนรู้ของผู้เรียน

ภารกิจของครูต้นแบบ เมื่อได้รับการคัดเลือกเป็นครูต้นแบบแล้ว แต่ละคนก็จะมีภารกิจที่ต้องดำเนินการ นั่นคือ

1. ครูต้นแบบ ต้องพัฒนาครูเครือข่าย ไม่น้อยกว่า 10 คน ดำเนินรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบของตน ในลักษณะกัลยาณมิตรนิเทศ เป็นเวลา 4 เดือน ให้สามารถพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประเมินผลได้ชัดเจน

2. ครูต้นแบบ ต้องจัดทำรายงานบันทึกกัลยาณมิตรนิเทศ เป็นกรบันทึกการปฏิบัติงานร่วมกับครูเครือข่าย และการติดตาม-ผลการดำเนินงานของครูเครือข่าย เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงาน

3. ครูต้นแบบ ต้องนำเสนอเอกสารรายงาน “รูปแบบการ-
จัดกระบวนการเรียนรู้” เป็นขั้นตอนที่ชัดเจน เสนอต่อสำนักงาน-
คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ

**ตัวอย่าง การเขียนโครงการพัฒนาครูเครือข่าย ด้วยการจัด-
กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ**

โรงเรียนธารทองพิทยาคม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
ปีการศึกษา 2542

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

นโยบาย การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการ

- 1) มีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ
- 2) มีการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม
จริยธรรมเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มศักยภาพ

โครงการ พัฒนาการเรียนการสอน โดยใช้ครูเครือข่าย สู่การ
ปฏิรูปการเรียนรู้

ลักษณะโครงการ ใหม่

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด (มาตรา 22) และเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม (มาตรา 23) ทั้งนี้ ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดและฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ โดยการจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และได้เรียนรู้จากประสบการณ์ (มาตรา 24) ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้

เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความเข้าใจ ในงานปฏิบัติการเรียนรู้เป็นอย่างดี จึงควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสำนึกตระหนักในภารกิจ และวิสัยทัศน์ร่วมกัน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน จนสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์ ความรู้กับการปฏิบัติจริงที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาครูเครือข่ายให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์การปฏิบัติการเรียนรู้ สามารถปฏิบัติจริง

2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานการเรียนการสอน
3. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

1. ครูเครือข่าย จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน ในโรงเรียนชารทองพิทยาคม
2. ครูเครือข่ายมีผลงานพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนการสอน ได้แก่
 - 2.1 แนวการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 - 2.2 ความเข้าใจหลักสูตรและการนำหลักสูตรเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติ (จากหลักสูตร สู่แผนการสอน)
 - 2.3 การพัฒนาและการใช้สื่อการเรียนการสอน
 - 2.4 การวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง
 - 2.5 กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ด้านคุณภาพ

1. ครูเครือข่าย มีความรู้ ความเข้าใจ สร้างสรรค์ผลงานตามพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนการสอน

2. ครูเครือข่าย มีเจตคติที่ดี ในการพัฒนาคุณภาพการ-
เรียนการสอน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

- 1.1 ตรวจสอบความรู้พื้นฐาน โดยใช้แบบทดสอบแบบ
ปรนัย
- 1.2 ศึกษาเอกสารและเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา
- 1.3 วางแผนการดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอน
และจัดทำโครงการ
- 1.4 ขออนุมัติโครงการ
- 1.5 ประชาสัมพันธ์โครงการ โดย
 - 1.5.1 แจงรายละเอียดของโครงการต่อที่ประชุมครู
 - 1.5.2 ประกาศรับสมัครครูเครือข่าย

2. ขั้นพัฒนาความรู้ความเข้าใจ (แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถักทอ ความคิด) ในลักษณะรูปแบบของกัลยาณมิตรนิเทศ

3. ขั้นสร้างผลงาน (พิชิตปัญหา)

สร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ในเรื่อง

1. การวิเคราะห์หลักสูตร 1 รายวิชาต่อภาคเรียน
2. จัดทำแผนการสอน 1 รายวิชาต่อภาคเรียน

3. จัดทำสื่อการเรียนการสอน
 4. จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผล
 5. สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกรายวิชาในแต่ละภาค
4. ชั้นประเมินผลงาน
- 4.1 ประเมินผลการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ
 - 4.1.1 การเปรียบเทียบผลการพัฒนาความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการทำกิจกรรม
 - 4.1.2 สอบถามความคิดเห็นของครูเครือข่ายเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ
 - 4.2 ประเมินผลการสร้างสรรค์ผลงาน
 - 4.2.1 เปรียบข้อมูลเชิงประจักษ์ของผลงานด้านการเรียนการสอน ก่อนเข้าร่วมโครงการกับระหว่าง การเข้าร่วมโครงการ
 - 4.2.2 สอบถามความคิดเห็นของครูเครือข่ายกับสร้างสรรค์ผลงานด้านการเรียนการสอน
5. ชั้นสรุป
- 5.1 สรุปผลการดำเนินงานชั้นที่ 1 - 4
 - 5.2 รายงานการพัฒนาการเรียนการสอนโดยครูเครือข่ายต่อผู้อำนวยการโรงเรียนประธานสหวิทยา

เขต และผู้เกี่ยวข้อง

- 5.3 ดำเนินการเผยแพร่ไปยังโรงเรียนต่างๆ และผู้สนใจ ทั้งในรูปของเอกสารและการให้คำแนะนำหรือกิจกรรมอื่นใด ที่ได้รับมอบหมายในการเผยแพร่ผลงาน

เนื้อหา

1. แนวทางจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ความเข้าใจหลักสูตร และการนำหลักสูตรเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติ
3. การพัฒนา และ การใช้สื่อการเรียนการสอน
4. การวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง
5. กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้

งบประมาณ

งบประมาณสนับสนุนจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
2. สหวิทยาเขตลำปลายมาศ
3. โรงเรียนธารทองพิทยาคม และโรงเรียนของครูเครือข่าย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางประณี ประสิทธิ์เตสัง ครูต้นแบบ ปี 2542
อาจารย์ 3 โรงเรียนนารททองพิทยาคม

การประเมินผล

1. การประเมินผลการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ของครู-
เครือข่าย โดยการเปรียบเทียบผลการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ-
ก่อนและหลังการทำกิจกรรม โดยใช้แบบทดสอบ และแบบสอบ-
ถามความเห็นชอบครูเครือข่าย
2. ประเมินผลการสร้างสรรค์ ผลงานของครูเครือข่าย
โดยการเปรียบเทียบข้อมูลเชิงประจักษ์ ก่อนเข้าร่วมโครงการ
กับระหว่างการเข้าร่วมโครงการ และสอบถามความคิดเห็นของ-
ครูเครือข่ายเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ ผลงานด้านการเรียนการสอน
3. ประเมินผลกระทบต่อ การพัฒนาการเรียนการสอน
โดยใช้ครูเครือข่ายด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูเครือข่ายนำความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์
ที่ได้รับไปทำการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น นักเรียนรู้-
กระบวนการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาได้
3. เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในโรงเรียน

5. ประเมินผล และปรับปรุงเพิ่มเติมอยู่เสมอ
6. ชื่นชมผลงาน
7. ครูมีการพัฒนาวิชาชีพจนเป็นที่ยอมรับ

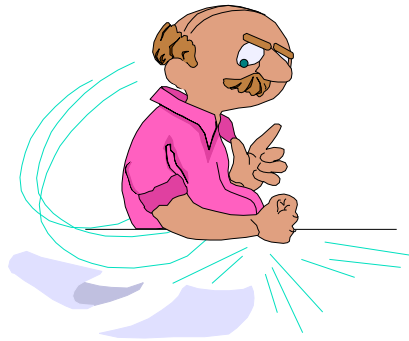
จากครูต้นแบบขยายสู่ เพื่อนครูเครือข่าย อย่างไม่หยุดยั้ง

จากการดำเนินการขยายและพัฒนาครูเครือข่ายจะพบเส้นทางการพัฒนาครู และจากเส้นทางการพัฒนาจะพบประเด็นความจริง 2 ประการ ประการแรก คือ ครูจะมีเอกภาพทางนโยบายแต่หลากหลายด้านเทคนิคการเรียนรู้ และอีกประการหนึ่งสรุปได้ว่าเทคนิคการเรียนรู้ไม่มีขาย ถ้าอยากได้เราต้องร่วมกันสร้าง

ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นครูต้นแบบหรือครูเครือข่าย เมื่อได้รับการอบรมการประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน หรือการศึกษาด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ จะนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถักทอความคิด พิสูจน์ปัญหาาร่วมกัน เป็นการร่วมปฏิรูปการเรียนรู้

กับครูต้นแบบ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันเป็นแนวคิดที่เน้น-
ให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ แก้ปัญหาเป็น เพื่อ-
ให้ผู้เรียน เก่ง ดี มีความสุข ตลอดทั้ง มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้
และเชิดชูคุณธรรม เพื่อนครูสามารถปรับรูปแบบการจัดกระบวน-
การเรียนการสอนจาก จุดที่ครูสั่ง ฟังที่ครูพูด มาเป็นให้ผู้เรียน-
มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผู้เรียนรู้วิธีเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้-
ที่แท้จริงและยั่งยืน คือ รู้จำ รู้จัก รู้จริง และรู้แจ้ง

นี่คือ ผลงานของการขยายเครือข่ายด้วยความสมัครใจ ด้วย-
จิตวิญญาณและศรัทธาในวิชาชีพครู ครูผู้เป็นวิศวกรใหญ่ผู้สร้าง-
ถนนแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูทั้ง-
หลายจึงต้องทำตัวเป็นหยดน้ำที่เข้มข้น เพื่อให้ตกลงไปตรงไหนจะ-
ได้กระจายต่อไปเหมือนเครือข่ายของครูต้นแบบ

ครูปรานี ประสิทธิ์เสถียร

ครูต้นแบบปี

2 5 4 2

แนะนำ

ครูต้นแบบ

แนะนำครูต้นแบบปี 2542

ชื่อ-นามสกุล	นางปราณี ประสิทธิ์เตสัง
ตำแหน่ง	อาจารย์ 3 ระดับ 8
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนธารทองพิทยาคม
สังกัด	กรมสามัญศึกษา
ตำบล	ลำปลายมาศ
อำเภอ	ลำปลายมาศ
จังหวัด	บุรีรัมย์
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 172 หมู่ที่ 16
ตำบล	ลำปลายมาศ
อำเภอ	ลำปลายมาศ
จังหวัด	บุรีรัมย์
รหัสไปรษณีย์	311300
โทรศัพท์ที่ทำงาน	0-4466-1207
โทรสาร	0-4466-1299

คณฺหผู้ดําเนินการ

ที่ปรึกษา

ดร.รุ่ง แก้วแดง

เลขาธิการคณฺหกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

นางสาวมยุรี จารุปาน

รองเลขาธิการคณฺหกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

นักวิจัย

นางปราณี ประสีระเตสัง ครุตันแบบ ปี 2542

วิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

ผู้พิจารณารายงาน

อาจารย์ศรีนวล ฐุมชัย

ผู้ดําเนินการโครงการ

นางสาวภักตินิดา พันธุ์มเสน

นางสาวสมรัชนีกร อ่องเอิบ

นางฟ้าม่วย เรืองเลิศบุญ

นางสาวชนิดา อาคมวิฒนะ

บรรณาธิการ ผู้เรียบเรียง และจัดพิมพ์ต้นฉบับ

นางฟ้าม่วย เรืองเลิศบุญ

ผู้ประสาน

นายสมยศ พันธุ์โอพารกุล

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครู (กรค.)

สำนักงานคณฺหกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกค.)

สำนักนายกรัฐมนตริ

ลักษณะพิเศษของเพื่อนครูที่ร่วมปฏิบัติการเรียนรู้ คือ

รักสนุก

เอื้อวิชา

ถนัดกิจกรรม

สอนการใช้

เป็นปัจจุบัน

บุกไม่เบื่อ

กล้ายืนหยัด

ทำอุปกรณ์

ให้หลักเกณฑ์

ชั้นในอารมณ์

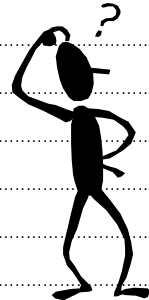
ปราณี ประสึระเตสัง

ครูปรานี ประสิทธิ์เตสัง

ครูต้นแบบปี

2 5 4 2

บันทึกท้ายเล่ม

ครุภรณ์ ประสิทธิ์เตสัง

ครุต้นแบบปี

2 5 4 2

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า
หากท่านไม่ใช่หนังสือเล่มนี้แล้ว
โปรดมอบให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป